

לכבוד:

ראש העירייה – מר יצחק רוכברגר

מנכ"לית העירייה – גב' פרח מלך

הנדון: הגדלת התקצוב וימי הפעילות של הספריות הציבוריות ברמת השרון - הצעה לסדר לפי סעי' 27(א) לתוספת השנייה לפקודת העיריות

רקע כללי

בימים אלה הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק חדשה (הצעת חוק הספריות הציבוריות, התשפ"ד-2024) המקצצת בצורה דרמטית את תקצוב הספריות הציבוריות ופוגעת בפעילותן החשובה.

מקומן של הספריות הציבוריות בקהילה חשוב ופעילותן נועדה לטפח את תרבות הקריאה, ההשכלה והפנאי לטובת כלל תושבי הרשות המקומית. לפעילות הספריות תועלת חינוכית¹ ותרבותית².

רשת הספריות הציבורית ברמת השרון

הספריות ברמת השרון משמשות עוגן חינוכי-תרבותי, פעילותן ענפה ורחבה³ ופונה לציבורים בגילאים שונים ומאוכלוסיות שונות. הרשת כוללת ארבע ספריות: הספרייה המרכזית⁴, ספריית דעת, ספריית גולן וספריית דורון⁵.

הספריות העירוניות פתוחות במהלך ימי השבוע, שתיים מהן גם בשישי בבוקר, אך סגורות במהלך סופי השבוע.

¹ לעודד סקרנות, צריכת ידע ואוריינות

² הן משמשות כמקום לאירועי תרבות ומפגשי קהילה, וברובת מהן מתקיימים, לצד פעילות השאלת ספרים, גם פעילות תרבותית, אירועים ספרותיים המותאמים למגוון רחב של אוכלוסיות וגילאים. בנוסף הן מפעילות ספריות חברתיות בגינות ציבוריות.

³ כ- 25% מהציבור בעיר רשום אליה, כמות השאלות הספרים גדולה מאד ואף ישנן רשימות המתנה ארוכות לספרים חדשים ומבוקשים. עוד התקיים במסגרת הספרייה המרכזית פרויקט לימודי ייחודי "המחרשה", בו השתתפות בני נוער וצעירים.

⁴ הספרייה המרכזית פועלת בבית יד לבנים, בו מתקיימת פעילות גם בשעות שונות במהלך סופי השבוע.

⁵ שאמורה לעבור למרכז הקהילתי החדש בשכונת נווה גן.

הספריות הן מבני ציבור ממוזגים בהן ניתן לקיים פעילות בימי החורף הגשומים והקרים ובימי הקיץ הלוהטים וברבים מהם מיגון המאפשר לקיים בהם פעילות בטוחה גם בתקופה של מתיחות ביטחונית.

תקצוב הספריות הציבוריות בישראל

על פי חוק הספריות הציבוריות, תשל"ה-1975, מתקצבת המדינה את פעילות הספריות הציבוריות בישראל בשיעור של כ- 8% מעלות הפעלתן. יתרת המשאבים מגיעים מהרשויות המקומיות.

הצעת חוק חדשה⁶ מקצצת ומשנה באופן דרסטי את תקצוב הספריות הציבוריות הקבוע בחוק הקיים⁷. לצד זאת, לא חל שינוי בשירותים אותם חייבות הספריות להמשיך ולהעניק ללא תשלום וחלקן של הרשויות גדל.

משאבי הספריות העירוניות ברמת השרון⁸

סך התקציב להפעלת הספריות לשנת 2024 עומד על כ- 4 מ"ש⁹ והוא לא שונה באופן משמעותי תקציב 2023¹⁰. עם זאת, מרכיב השכר מתוך התקציב עלה בכ- 10%¹¹.

המשמעות היא שהכסף הפנוי לפעילות ואירועים¹² הצטמצם. כך למשל, קוצצו 66% מהתקציב לרכישת ספרים והוא עומד על 50,000 ₪, לעומת 150,000 ₪ בשנת 2023.

⁶ הצעת חוק הספריות הציבוריות, התשפ"ד-2024

⁷ המשמעות של החוק הן:

1. קיצוץ של כ- 30 מ"ש בתקציב שהמדינה מקצה לספריות הציבוריות - מסך של כ- 115 מ"ש (סכום הבסיס הקבוע בחוק בתוספת הצמדה עדכני לשנת 2024) לסך של 85 מ"ש ונוספו בו הוראות ספציפיות לשנים 2024 ו- 2025 (75 מ"ש ו- 79 מ"ש בהתאמה).

2. שינוי שיטת התקצוב ממענקים (השתתפות מראש) לתמיכות (השתתפות בדיעבד בכפוף למבחנים, בכלל זה כ"א, שעות פתיחה והתקציב מהרשות המקומית).

3. הרשות המקומית מממנת כ- 92% מתקציב הפעלת הספריות ונראה כי שיעור זה ילך ויעלה ככל שיצטמצמו תקציבים מהמדינה.

⁸ כל הנתונים הם מהתקציב ונתוני תקן ותקציב כ"א שהועברו ממנכ"לית העירייה כהכנה לדיון תקציב 2024.

⁹ בשנת 2024 הצטמצמו ההכנסות מהממשלה לסך של 350,000 ₪ במקום 550,000 בשנת 2023.

¹⁰ 3,819,000 ₪ - תקציב 2023. סך התקציב להפעלת הספריות לשנת 2024 עומד על 3,831,000 ₪.

¹¹ תקציב השכר לשנת 2024 הוא 3,211,000 ₪, לעומת 2,839,000 ₪ בתקציב 2023. 74% בתקציב 2023 ל- 83% בתקציב 2024

¹² התקציב לאירועים ספורתיים קוצץ ב- 25% עומד בשנת 2024 על 150,000 ₪.

בנוסף, קוצצו התקנים של הרשת מ – 19 ב – 2023 ל – 17 ב – 2024, זאת עוד לפני פתיחת הספרייה החדשה והגדולה בנווה גן.

החלטה

1. תקציב של 50,000 ₪ יועבר מיידית לתקציב הספריות הציבוריות לשנת 2024 לסעיף "ספריה ספרים וחומרים" (ס"ת 1823000720) מתקציב הרזרבה לפעולות תרבות (ס"ת 1822000780), העומד על סך של 500,000 ₪.

2. בתקציב 2025:

א. יוקצה לפעילות הרשת, סך שלא יפחת מ – 500,000 ₪.
ב. יוחזרו 2 התקנים שקוצצו לרשת ויינתן תקן נוסף, בכפוף לאישו 2 התקנים שהוחזרו.

3. הספרייה המרכזית בבית יד לבנים תפתח גם בשבת, בדומה למוסדות תרבות חילוניים אחרים בעיר, הגלריות והמוזיאון הגיאולוגי:

א. פתיחת הספרייה בשבת תהיה לכל הפחות ל – 4 שעות.
ב. המתכונת והמועד למימוש ההרחבה יקבעו על ידי הדרגים המקצועיים.

ג. לנוכח חשיבות המהלך, התנאים הביטחוניים וחופשות הקיץ וחגי תשרי, יעשה מאמץ להפעיל בהקדם את הספרייה בשבת, ובכל מקרה, לא יאוחר מ – 01.01.2025.

בברכה,

באצ"י (בת שבע) אלקובי

דניאלה רון יעקובי

גייל שורש

סיעת "חופשי בעירנו"